

doi: 10.3935/rsp.v19i3.1097

10. MEĐUNARODNA ISTR KONFERENCIJA

Siena, Italija, 10.-13. srpnja 2012.

ISTR (*International Society for Third Sector Research*) jedno je od najznačajnijih svjetskih udruženja znanstvenika i istraživača u području filantropije, civilnog društva i neprofitnog sektora. ISTR organizira svjetske konferencije svake dvije godine, a ove godine održala se u Sieni, od 10. do 13. srpnja. Konferencija je okupila preko 600 istraživača iz cijelog svijeta te je pokrivala širok raspon tema u više od 170 panela i sesija. U nastavku slijedi kratak osvrt na neka od njih.

Prvi dan konferencije otvoren je panelom *Civilno društvo i slični koncepti: raznolikost akademskih, javnih i političkih diskursa u Europi*. A. Evers sa Sveučilišta u Giessenu raspravio je tri razumijevanja koncepta civilnog društva. Evers tako razlikuje civilno društvo kao sferu odvoje- nu od drugih društvenih sfera (odnosno, kao »treći sektor«). Organizacije civilnog društva (OCD) ispunjavaju ulogu civilnog angažiranja, jačanja povjerenja i društvenog uključivanja. Druga perspektiva konceptua- lizira civilno društvo u posredujućoj ulozi u javnoj domeni, na tragu Habermasove škole. Treća perspektiva koju Evers prepoznaje je civilno društvo kao povijesni projekt izgra- dnje »dobrog društva«. Drugo izlaganje, P. Alcocka sa Sveučilišta u Birminghamu, tematiziralo je politički diskurs o civilnom društvu i praksu u Ujedinjenom Kraljev- stvu, s osvrtom na dva novija razdoblja: za mandata laburističke vlade, od 1997. do 2000., te za vrijeme koalicijske vlade od 2000., koja je odbacila ranije promovi- ran koncept trećeg sektora i zamijenila ga novim diskursom o *big society*. Njime se

promovira ekonomska politika smanjenja javnih troškova i, kako autor naziva, so- cijalna zaštita po »uradi sam« principu. G. Bežovan sa Sveučilišta u Zagrebu izlagao je na temu civilnog društva u akademskim, političkim i javnim diskursima u Hrvatskoj. Civilno društvo se u javnom diskursu još uvijek često doživljava kao prostor za pro- mociju osobnih interesa i nekontroliranog troška javnih sredstava. Akademski diskurs ograničen je zbog relativno malenog broja istraživača u ovom području. Ipak, prepoz- naju se pomaci u širenju sveučilišne nastave o civilnom društvu, što se smatra ključnom pretpostavkom jačanja civilnog društva u Hrvatskoj. M. Rymysa sa Sveučilišta u Varšavi govorio je o civilnom društvu u Poljskoj, gdje se i danas prepoznaje nasljeđe iskustva masovnih pokreta s početka 80-ih. Rymysa govori o slabom trećem sektoru i jakom civilnom društvu; neprofitne or- ganizacije su profesionalizirane i nemaju utemeljenje u civilnom društvu. Građani su pripravnici civilno se mobilizirati oko pojedinih slučajeva, bez posredništva or- ganizacija, dok je svakodnevni društveni angažman na niskoj razini.

Zanimljivi rezultati istraživanja prika- zani su u izlaganjima u sesiji *Determinan- te darivanja i volontiranja*. C. J. Einolf sa Sveučilišta DePaul prikazao je kako spol i obiteljska struktura utječu na darivanje i volontiranje u SAD-u. Ulazak u brak povećava vjerojatnost darivanja, no ne i volontiranja. Razvod ne utječe na razinu darivanja, međutim, povećava vjerojatnost volontiranja žena. E. Brown i suradnice prikazale su rezultate istraživanja u kojoj je mjeri volontiranje sastavni dio proizvodnje kućanstva, odnosno jesu li ekonomske odre- dnice volontiranja za organizacije za mlade slične ekonomskim odrednicama rada u domaćinstvu i skrbi za djecu. Tako se po- kazuje da broj djece povećava vjerojatnost volontiranja za organizacije koje se bave mladima te za vjerske organizacije. Kada je riječ o skrbi za djecu, pokazuje se kako s

porastom plaće žene provode više vremena u skrbi za djecu, a manje u slobodnim aktivnostima i radu u domaćinstvu.

Očekivano veliko zanimanje sudionika konferencije izazvalo je plenarno izlaganje J. Keana, profesora na Sveučilištu u Sydneyju, koji je poznat prvenstveno po radovima na temu demokracije i civilnog društva. Njegovo predavanje na temu *Kapitalizam, socijalizam i demokracija*, propitivalo je teze iz knjige J. Schumpetera istog naslova i njihovu relevantnost i implikacije na suvremeno društvo. Iz današnje perspektive, Keane nalazi dva elementa koja nedostaju u Schumpeterovom radu. Prvi je koncept civilnog društva bez kojeg, smatra Keane, tržište ne može funkcionirati. Civilno društvo ima učinke civiliziranja tržišta. Drugo, Schumpeter nije predvidio povijesni razvoj demokracije, u kojoj je vlast predmet kritike javnosti.

Na panelu *Održivost volonterskih organizacija: organizacije i njihovo okruženje u međunarodnoj usporedbi*, E. Rikman i L. Keedus iz Estonije u svom su izlaganju usporedile razvoj OCD-a u zemljama istočne i središnje Europe te baltičkih zemalja. One zaključuju o sve većoj diferencijaciji između zemalja, ali i unutar neprofitnih sektora pojedinih zemalja. D. Wollebaek sa Sveučilišta u Bergenu i njegovi suradnici prikazali su nalaze longitudinalnog istraživanja lokalnih organizacija u Norveškoj, između 1980. i 2009., polazeći od ekološke teorije organizacija. D. Sundblom postavlja pitanje zašto dolazi do prestanka rada organizacija i postoje li razlike s obzirom na područje aktivnosti organizacija. Faktor koji najbolje objašnjava razlike između organizacija u prestanku djelovanja jest postojanje suradnje s lokalnim vlastima. Prema područjima aktivnosti, više su stope prestanka rada strukovnih organizacija, dok su najmanje stope među humanitarnim, zdravstvenim, kulturnim, razvojnim te stambenim organizacijama.

S. Sundback govorila je o nordijskom neprofitnom sektoru, s posebnim naglaskom na Finsku. Mnoge organizacije suočene su s problemom vitalnosti; članstvo je brojno, ali pasivno. S. Wallman prezentirala je na temu razlika među organizacijama u Švedskoj s obzirom na kriterij urbano-ruralno okruženje. Povijesno, volonterske organizacije osiguravale su mnoga javna dobra, budući da lokalne vlasti nisu bile bogate. Razina povjerenja u lokalne političare pokazuje se kao značajna za razlike u gustoći volonterskih organizacija.

Sesija o istraživačkim paradigmatama započeta je izlaganjem M. McDonald sa Sveučilišta San Diego na temu *Akcijska istraživanja i priprema lidera u trećem sektoru*. Autorica je prezentirala sveučilišni program pripreme budućih praktičara, ističući ekspanziju takvih programa u posljednjih 20 godina. Predstavljeni su primjeri i iskustva angažiranja studenata za promjene putem akcijskih istraživanja. L. Dorigo sa Sveučilišta u Veneciji predstavio je studiju odnosa i orijentacije korporativnih dionika u talijanskim socijalnim poduzećima, propitujući princip odgovornosti i etike u poduzećima. Autor ističe potrebu preispitivanja principa odgovornosti u poduzećima i predlaže etiku skrbi kao okvir za reinterpretaciju upravljanja dionicima.

Sesija na temu kako mjeriti civilno društvo započeta je izlaganjem T. G. Nezhi-ne o civilnom društvu u Kazahstanu i Rusiji. Autorica se bavi pitanjem povjerenja u neprofitne organizacije u usporedbi s neformalnim mrežama i povjerenjem u vladu, pri čemu rezultati pokazuju najniže povjerenje u OCD. M. Pospisil i J. Navratil s Masaryk Sveučilišta govorili su o civilnom društvu u Češkoj, ističući slabu povezanost između individualne razine, odnosno građanskog angažmana i razine organizacija. Autori tragaju za odgovorom treba li se taj problem pripisati nasljeđu socijalizma ili širim društvenim obrascima. L. Salamon i sura-

dnici s Johns Hopkins Sveučilišta predstavili su neke novije podatke iz *UN Nonprofit Handbook* s podacima iz 17 zemalja. Projekt je omogućio bolje praćenje pokazatelja o neprofitnom sektoru i njegovom udjelu u ekonomiji. Neprofitni sektor prosječno sudjeluje sa 7,4% u ukupnom zapošljavanju i s 4,5% u BDP-u. A. Zimmer sa Sveučilišta u Münsteru u svom je izlaganju usporedila neprofitne sektore u Francuskoj i Njemačkoj, testirajući teoriju socijalnog podrijetla, prema kojoj neprofitni sektori u ove dvije zemlje ne pripadaju istom modelu i očekuju se razlike u veličini sektora i financiranju. Ipak, Zimmer pokazuje kako obje zemlje dijele slična obilježja: dominaciju socijalnih usluga te u novije vrijeme trendove

smanjenja javnog financiranja, marketizacije te de-profesionalizacije radne snage u organizacijama.

ISTR konferencije nezaobilazni su skupovi za istraživače iz područja civilnog društva i neprofitnog sektora. One su programski koncipirane na način da obuhvate širok raspon tema i istraživačkih područja, što omogućuje raspravu različitih aktualnih pitanja i smjernica za javne politike. Iduća ISTR konferencija održat će se 2014. godine u Münsteru.

Jelena Matančević

Studijski centar socijalnog rada

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

doi: 10.3935/rsp.v19i3.1105

MEĐUNARODNE KONFERENCIJE S PODRUČJA SOCIJALNE POLITIKE U 2013. GODINI / INTERNATIONAL CONFERENCES ON SOCIAL POLICY IN 2013

SSWR – The Society for Social Work and Research

SSWR 17. godišnja konferencija

San Diego, SAD

16.-20. siječnja 2013.

Godišnje konferencije SSWR-a nude znanstveni program koji uključuje širok raspon istraživačkih interesa: istraživanja skrbi za djecu, starenje, mentalno zdravlje, socijalne reforme, zloupotreba opojnih sredstava, HIV/AIDS, organizacije i upravljanje, siromaštvo i socijalna politika, istraživački dizajn i mjerenja te mnogo više. Aktivnosti godišnjih konferencija uključuju: plenarne svečanosti predsjedništva i dodjela nagrada, pozvane i preko 500 drugih

SSWR – The Society for Social Work and Research

SSWR 17th Annual Conference

San Diego, USA

January 16-20, 2013

The SSWR Annual Conference offers a scientific program that reflects a broad range of research interests, featuring studies in child welfare, aging, mental health, welfare reform, substance abuse, HIV/AIDS, organizations and management, poverty and social policy, research and design measurement, and more. Annual conference events and activities include: Presidential plenary and awards presentation, invited symposia, and over 500 symposia, workshop, roun-